

— קוד
Quod

LIBER VITÆ
NATURALIS

Exod. XXXII. 32. indigitetur

APODIXIS

PHILOLOGICO-LOGICA;

Quam

Cum consensu Ampliss. Facult. Philos.
in Academia Aboënsi,
sub umbone

VIRI ADMODUM REVERENDI

*Mag. JOHANNIS
HAARTMAN,*

Facult. Phil. h. t. Decani maxime spectabilis

PRO GRADU MAGISTERII

ventilandam proponit

S: e R: a M: t: i: e Alumnus

JOHANNES WELINUS

Borea - Finlandus,

Ad diem, si Deo visum fuerit,

xxi Maji A: o MDCCXXIX.

ABOÆ, cum Acad. litt.

S:æ REGIÆ

MAXIME FI-

PERILLUSTRI atq; GENEROSISSIMO

DOMINO BARONI

Dn. OTTONI

REINHOLDO

ÜXKULL,

GENERALI MAJORI longe præcellen-
tissimo, per Aboënsẽ & Biörnebur-
gensẽ provincias, ut & præfe-
cturam Alandicam GUBERNA-
TORI Excellentissimo,

Patrono & Macenati Summo,

L*tdius auratas Hermus
Quide Tagi fulvas po-
Aurea Pactoli fuerint queis
Mygdonique Mida locuples*

MAJESTATIS

DEI VIRIS,

REVERENDISSIMO in CHRISTO

PATRI ac DOMINO

D. LAURENTIO

TAMMELIN,

**Diœceseos Aboënsis EPISCOPO Emi-
nentissimo; Academiæ ejusdem PRÆ-
CANCELLARIO Magnificentissimo,
Venerandi Consistorii Eccle-
siastici Præsidi longe Gra-
vissimo,**

Promotori Maximo.

*queis volvit arenas,
terint reperire saburras,
stagna rubentis,
alimonia fulgent;*

Maxi-

Maxima cum magnos deceant, magnatibus
amplis

Munera largiri suescunt opulentia Cræsi;
Ast ego non Arabum circumfluo thuris
acervis,

Nec mihi Panchari glabuli, Nabathæaque
grana,

Quæ foribus vestris clarisque advolvere
portis

Quæis suffire simul splendentia limina
possem:

Et cum debuerim dulcem præbere racemum
Pro tempestitivâ prodit jam pampinus uvâ.

Propterea queso faciles convertite vultus
Ad nostros, qui jam veniunt ante ostia,
fasces:

Et licet haud docto natec hæc mea charta
colore,

Sublevet ipsammet vestri tamen aura fa-
voris.

ceu vovet

Maximorum nominum Vestrorum

Devotissimus cultor

JOH. WELINUS.

S:æ R:æ M:tis

MAGNÆ FIDEI VIRO,

ILLUSTRI ac GENEROSO DOMINO,

Dn. ANDRÆE MUNSTERHJELM,

Supremi Dicasterii Aboënsis in Fen-

ningia VICE - PRÆSIDI

Præcellentissimo,

PROMOTORI MAGNO.

S:æ R:æ M:tis

MAGNÆ FIDEI VIRO,

ILLUSTRI ac GENEROSO DOMINO,

Dn. ERICO STIERNWALL,

Supremi Dicasterii REGII, quod in

Finlandia est, CONSILIARIO lon-

ge gravissimo,

PATRONO OPTIMO.

NOBILISSIMO, AMPLISSIMO acq; CON-

SULTISSIMO DOMINO,

Dn. CAROLO LILJESTIERNA,

Supremi Dicasterii Aboënsis ADSSES-

SORI gravissimo,

PATRONO CERTISSIMO.

Quod hanc qualemcumq; opellam magnis
Nominibus Vestris sacram esse cupiam,
facit submissa illa, quam vobis Patronis de-
beo observantiam; quam ut alto apud me
usq; ad huc suppressi silentio, ita jam reli-
gioni mihi duxi, presenti occasione inter-
mittere, quo minus illam palam significa-
rem. Tanta quippe favoris in me vestri
conspicua sunt vestigia, adeo ut numerum
incurrisse viderer ingratorum, nisi hoc
qualecumq; meae in vos reverentiae exstare
fecissem signum & indicium; quod si equi
boniq; consuleritis, in maxima felicitatis
parte ponam. Proinde summa votorum
meorum erit, ut per longam annorum se-
riem sospites conservemini, in nobilissima-
rum familiarum vestrarum fulcra & e-
molumenta, asyloq; vestrarum, quibus
me connumeratum spero, clientulorum o-
mnium.

Magnorum Nominum Vestrorum

Humillimus cultor

JOH. WELINUS.

VIRO

Admod. Reverendo atq; Praclarissimo

DOMINO,

Mag. GEORGIO STAHLBERG;

Ecclesiae, quae Deo Raumoae colligitur,
Præposito longe meritissimo, fautori
& Euergetæ propensissimo.

VIRO

Nobilissimo atq; Amplissimo

DN. SAMUELI FORSEEN,

Secretario Provinciali sollertissimo, Fau-
tori omni officiorum genere
ætatem suspiciendo.

Pro magno illo, quo me nullo non
tempore amplecti voluistis, favore,
hoc quaecunque hebetioris ingenii
specimen, cum secularis & æternæ fe-
licitatis appreciatione amplis nomi-
nibus vestris observanter dedicat

Auctor & Respondens.

Morum, & litterarum elegantia
ornatissimo,

atq;

Clarissimo Philosophiae Candidato

Dn. JOANNI WELINO

De *LIBRO VITAE*,

**Pro Laureâ Philosophicâ eru-
dite differenti,**

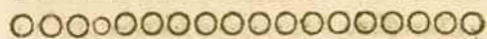
EPIGRAMMA.

Quo liber hic genio? reserat quid?
perlege lector?

*Tu merito vitæ dixeris esse
librum.*

*Sic festinanti calamo
gratulari voluit*

JACOBUS de L'ECLUSE.

הורני יהוה דרכך אהלך באמתך

προσίμιον.

ureum hoc

ce Rabbīnorum
apophtegma & πο-

λυτρώλιον און בתורה אפולו און
אחת שאון ארים גדולים תלמים בה

*quod ne una quidem sit in lege littera,
a qua non dependeant magni montes, tam
certe est verum, quam quod verif-
simum. Quocunque enim sacris in
pandectis lumina nostra converteri-
mus, in sententiarum momentis in-
gentia rerum pondera delitescere
conspicimus. Ac utut summum Nu-*

A

mea

men in iisdem sæpenumero videatur
 συγκαταβαίνειν, seqve imbelli nostro
 captui adtemperare; nihilo tamen
 minus reperiuntur in illis *δυσσεμνή-
 ρευται και δυσνόητά τινα*, adeo ut in
 indagando eorum genuino sensu no-
 stri sæpiuscule lippiant cœcutiantq;
 oculi. Hinc est, quod circa unum
 eundemq; locum tot nonnunquam
 conspiciantur expositionum turmæ,
 tot diversa diversarum sententiarum
 plaustra, tot deniq; controversiarum
 trochææ, quot fere exstiterint cri-
 ticorum capita. Inter vexatissima,
 vero illa Sacræ S. loca cum & hic
 reperiatur, quem præsentis opellæ
 præ se fert rubrum ac frontispicium,
 placuit illum sub incudem & examen
 vocare. Cujus genuinum sensum pro
 qualicunq; ingenii & iudicii nostri
 modulo eruere & indagare, per di-
 vinam gratiam, dum molimur, B. L.
 majorem in modum sollicitamus,
 ut, qui suus est candor, velit præ-
 senti nostro instituto favoris sui pon-
 dus addere, illudq; in partem inter-
 pretari meliorem.

Quo vero illud eo institui possit
 commodius, sedet animo ipsum tex-
 tum heic consignare authenticum,
 ita audientem: נשתחטן תתן
 תעוֹב נא מִפִּי יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 : כְּתוּב רִשׁוֹן Exod. XXXII. 32.

Syro Interpreti oratio hæc visa est
 elliptica & defectiva, quasi lacuna
 quædam in illa appareret; ita ergo
 putavit illam supplendam: *nunc si
 dimittis illis peccatum illorum, bene qui-
 dem; alioquin expunge me ex libro tuo,
 quem scripsisti.* cujus fundamentis ni-
 titur etiam nupera translatio Dani-
 ca. Ita vero LXX interpretes: καὶ
 ἴνῃ εἰ μὲν ἀφεῖς αὐτοῖς τὴν ἀμαρτίαν
 αὐτῶν, ἀφεῖς· εἰ δὲ μὴ, ἐξάλειψόν με
 ἐκ τῆς βίβλου σου, ἧς ἐγραψα. Seb.
 Schmidius ex versu priori conne-
 xionem petendam putat, atq; hoc
 modo reddit: *attamen (quæso;) si
 remittas peccatum eorum! si non: dele-
 me quæso. e libro tuo, quem scripsisti.* Sue-
 cus translator Lutherum secutus est,

sicq; hunc exposuit versum : Nu
 förlät them theras synd : hvar icke,
 så strapa mig och utu tine boof , som
 tu skrifwit hafwer. Cujus vestigiis
 etiam insistit translator Fennicus.
 Quicquid sit : oratio est votiva , ut
 apparet omnibus pie legentibus.

§. II.

Cumq; his ipsis in verbis mentio
 fiat *libri* a Deo *scripti*, primo omnium
 necesse est, observemus Deo adscribi
 posse *librum*, non *proprie* ; est enim o-
 mniscius, nec ad rerum cognitionem,
 cōservationē & dispositionē, ullo opus
 habet vel scientiæ vel memoriæ sub-
 sidio. Apposite admodum de hac re
 Judæi, teste Haksan. Syll. Disput.
 p.m. 312. הוּא אֵין צוּךְ סֵפֶר כִּי
 יוֹרֵעַ הַמַּחֲשָׁבוֹת אֵלֶּן כַּמְּהַגְוֵי
 דְּבָרָה תוֹמָה בְּלִשׁוֹן בְּנֵי אָדָם
 i. e. ipse non indiget libro ; quia novit
 cogitationes ; sed secundum auctum no-
 strum loquitur lex modo loquendi filiorum
 hominum. Nempe per *metaphoram* sum-
 tam vel a *libris memorialibus*, quibus in-
 scri-

scribere solemus omnia, quorum
oblivisci nolumus; cujus exemplum
est ille ספר הזכרון *liber memo-*
ria Esth. 6. 1. vel a collegiorum civita-
tumq; matriculis, in quibus inscripti,
membra collegii vel civitatis con-
stituuntur, jusq; privilegiorum atq;
immunitatum nanciscuntur.

§. III.

Diversos deinde notamus libros a
diversis adscribi Deo, quorum diver-
sæ notiones ex varia objectorum
consideratione resultant, quicq; eam
ob causam non subjective & mate-
rialiter, sed objective duntaxat &
formaliter inter se differunt. Sic
dicitur liber *generalis & specialis*, liber
*providentiæ, judicii, principatus, scriptu-
ræ, nasciturorum, viventium, mortuorum,
salvandorum, vitæ*, qui subdistingui solet
in librum *vitæ gratiosæ, gloriosæ & tem-
poralis*. de quorū puta librorū postre-
ma acceptione impræsentiarum a-
gimus, qui nihil aliud est, quam *ex-
actissima, simplicissima & circumstantia-*
lis

lis omnium naturalis vite humane dierum
 in intellectu divino notitia, a certo ob-
 jecto, vita scilicet hominum, liber
 vite dictus: ut Psal. 139. 15, 16. Non ca-
 vit te os meum, cum factus sum in occulto:
 formatus sum in inferioribus terra. Glo-
 nus meum viderunt oculi tui; & super
 libro tuo omnes scripti sunt dies, (qui)
 destinati sunt, cum nec unus (esset) de
 illis: ita etiam hoc in loco. Sed for-
 te sub iudice videatur adhuc lis esse
 pendens, de quo in textu agatur li-
 bro.

§. IV.

Dispiciendum itaq; nobis porro
 erit, ex quo libro, post *υπολογα-
 ρεία* illam Israëlitarum precatus sit
 deletionem Moses. Fatemur hoc in
 puncto & momento plurima sese
 nobis offerre sententiarum examina,
 usq; adeo; ut cogitationibus tan-
 tum non incerti fere fluctuemus, quam
 cui præferendam censeamus. Lo-
 cum hunc *quidam* de deletionem ex
 libro electorum sive vitæ gloriose
 in-

intelligendum putarunt; sed cum subolfecerint hanc assertionem, utpote duriusculam, non omnibus iri probatum, variis illam expositionibus mitigare & lenire allaborarunt. *Augustinus* locum hunc ita exponit, ac si Moses ex ingenti quadam divinæ familiaritatis securitate in hæc verba eruperit; a tota disjunctiva affirmative cum destructione unius partis ad alterius partis positionem argumentando. *Alii* autumant Mo- sen ex comparatione propriæ fragilitatis cum flagitio populi semet ipsum dignum agnovisse, qui deleteretur; quod tamen cum non futurum speraverit, concluderit quoque ad Dei erga populum conniventiam, parium parem rationem esse ducens. *Alii* prætendunt hoc non esse accipiendum pro tali sensu, qualem verba nude & simpliciter fundunt, sed secundum tropum hyperbolicum, pathetica hac locutionis figura affectum & desiderium rei petitæ exprimentem. *Bernhardus* existimat Mo- sen nihil aliud deprecatum, quam soli-

solitarium in vitam ingressum, flagitando, ut omnes pariter atq; ipse gloriae quam sibi pollicebatur, fierent participes. *Rabbi Moses Gerundensis* hanc ingreditur sententiam, quod nempe Moses magis nimio charitatis oestro percitus, quam praevia deliberatione rationis talia protulerit. Verum enimvero, cum omnes haec expositiones pro limitanda & lenienda aliquantulum deletione ex libro gloriae, nimis videantur coactae, in contextum injuriae & *υπερσπουδαι υγιαίνοντων λόγως* disconvenientes, easdem prorsus rejicimus, eliminamus, exterminamus.

ADhuc plura alia reperiuntur sententiarum divortia, quae succincte duntaxat perstringere sufficiat. *Rabbi Salomon Jarchi* Mosē hęc librum legis intelligere existimat; verum cum Pentateuchus Mosi nondum erat in litteras relatus, & *כתב* in textu

nostro secundæ personæ præteritum est, inferimus igitur in librum legis hoc ipsum quadrare non posse, sed alium huic præextitisse, cui se Moses inscriptum dixit. *Lombardus, Beatus & Hugo Cardinalis* librum *vite gratiosæ* heic intellectum volunt, adeo ut maluerit Moses favore & gratia divina excidere, quam populum in perniciem vocari. *Thomas Cajetanus* intelligit librum *principatus* sive *heroium illustrium*, ex quo Moses prius expungi & obliterari maluerit, quam ut Israëlita exitio darentur. *Grotius* de felicitate hujus vitæ exponit: verum, licet a nonnullis hæ, quarum quadantenus numerum vel ex *Meisneri Anthropologia*; vel ex *Phil. Mulleri Dissertatione: Nomen in caelis scriptum*; vel ipsis etiam auctoribus inivimus, admittantur sententiæ; attamen cum hæc *ἄρτι κῆρ ἄτερ γλαφῆς* dicantur omnia, adeoque quia cum ipso contextu, ut arena sine calce videatur convenire, merito suo, eadem prorsus improbamus.

MAgis igitur veritati consentaneum videbitur, si statuamus heic intelligi deletionem ex libro *vita naturalis*, imprimis cum prægnantes existant rationes, quæ id ipsum suadere, nosq; suas in partes trahere videantur. Verbum enim מְחֹרֵת *delere* potissimum notat status & vitæ temporalis, per mortem immaturam, factam perniciem, qui sensus ex similibus verbis Mosis de proclivi erui potest Num. 11. 15. וְאִם כִּכָּהֵן אֶת־אִשְׁחִי לִי הֲרֹגְנִי נָא הָרֶג *Et si ita tu faciens mihi, occide me quasi occidendo*, quam loquendi formam & modum nostro מְחֹרֵת æquivalere observarunt eruditi. Accedit & hoc, quod verbum מָחַל, quo Deus ipse in comminatione pœnæ, versu 10, textum nostrum præcedente, utitur, raro & vix aliam, quam physicam consumptionem denotet, quod ex Lev. 9. 24. Jud. 6. 21. 1 Reg. 18. 38. 2 Chron. 7. 1. & aliis locis innumeris, ubi de ho-

holocaustorum crematione agitur, satis superq; patet. Dum vero supernaturalis quædam consumptio indigitatur, solet per לֶעֱרֹךְ exprimi, quemadmodum Psalm. 49. 15. est cernere. Cum ergo certum sit, Mosén non aliam quampiam *deletionem* precatum, quam quæ pœnæ interminationi erat consona, hanc vero temporalem fuisse, partim antecedentia evicerunt, partim etiam sequentia obtinebunt; tuto igitur concludimus, illum non aliam, quam *deletionem* ex libro vitæ naturalis heic subaudivisse. Hoc ipsum insuper ex commate 10. $\text{פְּסַלְמִי מִדֵּי־פָּאִס}$ apparet; ubi DEUS: $\text{לְכַלֵּם וְהַעֲשֵׂה לְךָ לְבַיִת לְגֹוִי בְּהָרִים}$ *consumam eos, te autem faciam in gentem magnam;* quibus in verbis cum deletio sive consumptio multiplicationi temporali opponatur; sequitur ergo, de ejusdem generis *deletionem* heic esse sermonem.

§. VII.

IN robur & stabilimen assertionis
no-

nostræ & hoc tandem quasi ex superfluo adjiciemus, quod multi in castris Israëliitarum reperiebantur impubes & infantes *עדו לא ידעו* plane ignari, qui non potuerunt lævam a dextra dignoscere: plurimi insuper, qui cultui idololatriæ non consenserunt, quod ex omnium Levitarum ad Mosen congregatione, audito illius clamore, *וְאֵין לַיהוָה* vers. 26. haud obscure patescit. Ex quo colligimus, Deum & Mosen (de una enim eademq; deletione utriusque sermo est, cum interrogativa & redditiva, genere semper convenient) de obliteratione ex libro gloriæ minime gentium loqui; siquidem universum populum voluit delere, in quo multi fuere innocentes, *qui patrum suorum iniquitatem portare non debebant* Ezech. 18. 19. *anima enim quæ peccavit ipsa morietur.* Quæ tamen eorum integritate non obstante, contendimus eos patrum criminum poenas temporales luere & potuisse & debuisse; quod ipsum ex Exod. 20. 5. manifestum e-

vadit, ubi ἢ in ἸΝΔΨΛ non ad proximum, quin potius ad remotum referendum est subjectum, quod ὡς ἐν παρόδῳ contra morem communem monuisse sufficiat.

§. VIII.

Sic igitur confirmata atq; in tuto posita assertione nostra, reliquum est, ut οἱ ἐξ ἐναντίας paucis confutentur. Willetus cum multis aliis audacter prætendit, per hanc deletionem, mortem temporalem intelligi non posse, quam suam hypothesein ex verbis ipsius Dei, qui peccaverit illum delebo, incrustare satagit: cum enim nec justi & pii naturalem corporis & animæ ἀνάλωσιν subterfugere possint, de quibus tamen Paulus Rom. 8. 1. omne κατέκρυα tollit; sequi igitur putat mortem temporalem heic intelligi non posse, cum illi duntaxat dicantur deleri, qui peccant. Verum, cum Summo Numini de nullo alio præterquam præsentem

hoc

hocce Israëlitarum flagitio heic sermo esse videatur, adeoq; hæc deletionis interminatio non ultra cultum illum vitulinum sit extendenda, τὰν ἀποδοῖν Willetto suum largimur argumentum, sine ullo thesco nostræ detrimento & vulnere. *Augustus Pfeifferus* existimat per librum Dei intelligere *Mosen catalogum electorum*, ita tamen ut nec optet sese ex eo simpliciter expungi, nec putet semel inscriptum expungi posse; verum, ut, ratione ab impossibili petita, conetur suis veniam impetrare. Quæ expositio satis quidem commoda videretur, nisi ipsius Dei categorice concepta obniteretur responsio, quæ si de libro gloria accipiat, non decretorum divinorum ἀμεταμέλητος mutabilitatem modo, verum etiam actionem quandam reflexivam essentia divinae contrariam involveret. Excipit quidem *Pfeifferus* urgendo, hanc loquendi formam coincidere, cum Psal. 69. 29. עֲצוּקֵי עַל יַתְּבוֹרֵי אֵלֵיךָ adeo ut receperit Deus præfractæ & finaliter peccantes se justis non connumeraturum; verum,

licet hanc phrasium æquipollentiam
 non adeo impugnemus, cum tamen
 hæc deletionem *negativam* importent,
 Mosisq; votum de *privativa* agat; dis-
 conveniens igitur hæc videtur esse
 explicatio, quippe quæ precationis
 & responsionis congruentiam infrin-
 git. Et si vel maxime statueremus
 Deum etiam de deletione *privativa*
 locutum, tamen in ipsius æque ac in
 Mosis verbis conditio, *ei duratior*,
 subaudiri debet. Si igitur jam utrin-
 que per conditiones agatur, tum
 hunc in modum fluit contextus:
dele me de libro gloria sive catalogo ele-
ctorum, si possibile est: &c. qui peccave-
rit, illum, si fieri poterit, delebo. Quo-
 rum cum illis possibilitatis phrasi-
 bus? cum igitur illud utrinque im-
 possibile fuerit, Deoq; sententia ste-
 terit populum delere, necessum est,
 ut ad aliam ex alio libro deletio-
 nem, qui vitæ naturalis audit, heic
 sit recurrendum, cum cæteroquin
 vel ex intentione divina, ultra hy-
 potheseos & possibilitatis terminos
 res non fuisset perducta. Huc per-
 tinent

tinent hæc *Henrici Mulleri*, Theologi quondam Rostochiensium celeberrimi: in parvis Bibliis ejus ad hunc locum. Weil nicht ohn noht eine hyperbolische redens=art der schrift anzudichten / auch nicht glaublich ist / das Moses, der Vertraute freund Gottes / ihm selbst den ewigen todt / das ist / die ewige trennung von Gott werde gewünschet haben / so verstehen wir durch diß Buch Gottes / nicht das Buch des ewigen / darinn die namen der auserwehlten / sondern des zeitlichen lebens / darinn aller menschen namen geschrieben sind / und will also Moses lieber selbst durch den zeitlichen tod aus diesem leben hingerissen werden / als zugehen / das sein volck in sünden hingerissen / ewig verdamt werde. In dieser meinung bekräftigt mich / was Gott zu Mose sagt Deutr. 9. 14. וְשֵׁם הַמָּוֹת מֵעַתָּה וְעַד עַד וְשֵׁם הַמָּוֹת מֵעַתָּה וְעַד עַד *U de- lebo nomen eorum de sub caelis*

das ist/ und sie nicht mehr leben /
 oder unter dem himmel wallen lasse.
 Weil aber bey solchem zustande des
 volcks an ihrem zeitlichen ihr ewiges
 verderben hieng / will Moses lieber
 seine walfahrt endigen / und unter
 die erde kriechen / als seinem volck
 das ewige verderben / samt dem
 zeitlichen gönnen. Mit einem wort.
 Er wil gern sterben / das nur dem
 sündigen Volcke zeit zur buße gege-
 ben werde. Ita hunc locum ex-
 plicandum docuit quarto seculo B.
 Hieronymus. Ita exponendum in-
 nuit B. Gerhardus, ad Matth. Cap.
 7: 12. hisce verbis: *Moses per quem
 legis de diligendo proximo facta est pro-
 mulgatio, suo exemplo eam sic declaravit,
 quod animam pro salute proximi ponere
 debeamus, quando de libro vite deleri,
 quam populum interire maluit.* Hunc
 sensum tenet nuperior translatio
 Danica in suis Glossis. Nec ab hoc
 plane alienus est Baltz. Meisnerus
 in sua Anthropologia p. m. 194. ut
 alios taceam. Quod omnino de-
 nul

nulla alia deletionē hęc agatur, quam, quę delinquentibus Israëlitis in vicem pœnæ erat irroganda, nemo certe cum ratione negare poterit; argumentor cum supra nominato B. Phil. Mullero :

De qua deletionē Deus Mosi regeffit, de eadem Moses precabatur, atqvi de deletionē ex libro vitæ naturalis Deus respondit; Ergo :

§. IX.

Purimis quidē nobile hanc materiam ulterius persequi animus esset, officii quoque ratio exigeret, ut alia etiam contradicentium argumenta succinctē perstringeremus; verum cum accisa & curta nimium suppellex scribendi fervorem retardet, filo & tela scriptionis ulterius deducenda impræsentiaram supersedemus, nostrisque hęc jam colophonem laboribus imponimus, firma spe freti, fore, ut benevolus Lector.

ctor, quæ a tenuitate nostra proficisci potuerunt ingenii tentamina, æqui bonique consulat. Et ita jam manum de tabula

COROLLARIA.

- 1. *Studium Hermeneuticum ad intelligendos auctores & sacros & profanos est necessarium.*
- 2. *Nulla vero est disciplina, qua Hermeneuticus data occasione non habeat opus.*
- 3. *Locutiones hyperbolicæ in rigore & æquibetæ sua acceptæ propositionibus Scripturæ S. asseverativæ affingi nequeunt.*
- 4. *Axiomata vociva & imperativa pro logicis habenda non sunt.*
- 5. *In locis pugnantis interveniente tertio aliquo conciliatio optime peragitur.*
- 6. *Dantur in scripturis vulgares loquendi formulæ.*

ברוך יהוה אלהי ישראל
מהשמים ועד העולם אמן ואמן

FELICITATION!
à MONSIEUR le CANDIDAT
JEAN WELIN,
Sur sa belle, & savante Dissert-
ation,
Du Livre de vie.

Qui paroît à mes yeux, quel est cet
étalage ?
C'est du Livre de vie, un excellent
ouvrage,
Ecrit, et composé d'un stile aisé,
savant,
Poli, doux, persuasif, exact, clair,
et coulant.
La Dissertation, d'une éloquente
plume,
Fait voir que son auteur a lu plu-
sieurs volumes,
Parcouru des Latins, et même des
Hebreux,
Mains Livres estimes, et mains
Livres fameux.

Par ic eux on acquiert la science, et
l'estime,
On a l'esprit fecond, le genie subli-
me,
Ils font enfin monter aux supremas
honneurs,
Et recueillir en paix de nos tra-
vaux les fleurs.
Les Livres feuilletant avec plaisir,
et joye,
On trouve de la vie, et la route, et
la voie,
Dans le Livre de vie, a jamais
soit écrit
Ton nom, C'est le soubait, que mon
cœur a produit!

Ces lignes ecrites à la baté
sont le temoignage de la sin-
cere amitié, que Vous porte
vôtre Ami

JEAN GRÅÅ.
Fils de MARTIN.

MONSIEUR.

Ayant appris, que vous allez
mettre, au jour votre beau,
et savant traité du Livre de vie,
je ne puis laisser passer cette belle
occasion, sans joindre ma voix
à plusieurs autres, qui vous feli-
citent, aussi bien que moi; ain-
si je souhaite, qu' appollon, et
les Neuf soeurs vous donnent,
dans peu, une recompence pro-
portionne'e a vos merites, cou-
ronnans votre docte tête de Lau-
riers, ce sont les voeux.

MONSIEUR

de
Vôtre très obeissant Servi-
teur.

JEAN HENRI SVAHN.

Clarissime Domine Candidate

Mi Præceptor plurimum hono-
rante.

MEi equidem jam esset officii,
ut apte composita oratione
meum testarer gaudium, dum,
Præceptor charissime, secundum
procedis, documentum doctrinæ
tuæ editurus, sed cum id præsta-
re nequeam, hisce ergo meam
tantum significabo observantiam,
vovens huic & omnibus propo-
sitis tuis prospera quævis, & ut
brevis corona laurea cingaris,
quam studio affectasti: ego No-
minis Tui ero, dum vivo

Observantissimus

JACOBUS HAARTMAN,
JOH. Fil.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL: 773-936-3700
WWW.CHICAGO.EDU

MAINTAIN YOUR LIBRARY
IN THE